

Signalizačná správa ÚKSÚP

Aj tento rok prišla „trnková zima“, teda ochladenie počas kvitnutia divých trniek. Je to takmer na 100 % spoľahlivá pranostika.

Ako je vyššie uvedené skoré slivkoviny už kvitnú, prípadne dokvitajú. **Najdôležitejším škodcom sliviek**, ktorý môže spôsobiť aj úplný výpadok úrody, sú **piliarky** spôsobujúce skorú, tzv. **nepravú červivosť plodov sliviek**. Preto vopred upozorňujeme na spôsob ochrany, ktorý spočíva v jednom dôkladnom postreku stromov ihneď po ich odkvitnutí, keď opadávajú posledné korunné lupienky kvetov (nie skôr, keď ešte lietajú včely!). **Ošetrovanie má význam iba v miestach pravidelných škôd**. Na sledovanie rojenia a odchyt dospelých piliarok sa používajú Biele lepové doštičky a Stopset B, ktoré je potrebné vyvesiť do korún stromov približne 10 dní pred kvitnutím, čo ešte vo vyšších slivkových polohách možno stihnúť. Na chemickú ochranu sú povolené prípravky Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebiteľskom balení – MB), Delta EW 50, Dinastia a iba v malospotrebiteľskom balení Decis AI a Sanium Ultra, AI (všetky s účinnou látkou deltamethrin), ktoré sú povolené proti žravým a cicavým škodcom na všetkých ovocných drevinách.

U veľkopestovateľov, najmä v lokalitách s potvrdenými výskytmi **spály jadrovín**, odporúčame preventívny postrek proti tejto bakterióze. V období od pučania do začiatku kvitnutia stromov sa používa Aliette 80 WG (účinná látka fosetyl) a v čase pred kvitnutím a tesne po odkvitnutí do začiatku rastu plodov Luna Care (účinné látky fluopyram + fosetyl), ktoré sú povolené pre jablone a hrušky. V období počas kvitnutia je povolený do všetkých jadrovín biologický prípravok Blossom Protect s účinnou látkou *Aureobasidium pullulans*.

Už viac rokov pestovateľov orecha trápí na Slovensku rýchlo sa šíriaca neeurópska **vrťivka orechová** (*Rhagoletis completa*) pochádzajúca zo Severnej Ameriky, ktorá momentálne už nepatrí medzi karanténnych škodcov. V prípade výskytu vrťivky orechovej odporúčame opadané a napadnuté plody odstrániť a spáliť. Po jesennom opade listov odporúčame dôkladnú likvidáciu všetkých opadaných častí stromu a následne **mechanickú kultiváciu pôdy (napr. rýľovaním), prípadne aj opakovanú v jarnej dobe**. Ďalej z mechanických spôsobov ochrany **odporúčame na jar (najneskôr v máji) pokryť zem fóliou, resp. netkanou textíliou**, čím sa zabráni vyleteniu vyliahnutých dospelcov z pôdy. V priebehu sezóny odporúčame do koruny stromu inštalovať **žlté lepové dosky** (prípadne aj s atraktantom), ktoré svojou farbou lákajú škodcu (okolo 5 ks podľa veľkosti koruny), ktoré je potrebné vymieňať približne každé 2-3 týždne a ponechať minimálne do začiatku septembra. Chemická ochrana je zameraná predovšetkým na likvidáciu dospelcov ešte pred nakladením vajíčok. **S chemickou ochranou je potrebné začať začiatkom júla (najneskôr okolo 15.7.)** a v 7 – 14 dňových intervaloch ju opakovať do doby asi 1 mesiac pred zberom. Posledné ošetrovanie sa odporúča pre neskoršie dozrievajúce odrody okolo 25. augusta, ale treba brať do úvahy aj početnosť dospelcov odchytovaných na žltých lepových doskách a ochrannú dobu použitého prípravku. Vajíčka nakladené po tomto termíne už nemajú dostatok času na vývoj a spôsobenie škody. V súčasnosti sú v Slovenskej republike autorizované proti tomuto škodcovi prípravky Mospilan 20 SP (aj MB), AcetGuard, Alphamiprid 20 EC, Gazelle, a Kachikoma a iba

v MB balení Vošky-molice Stop (všetky s účinnou látkou acetamiprid). Ošetruje sa pri zistení výskytu škodcu počas dozrievania plodov v rastovej fáze od začiatku vývoja plodov po fázu plnej zrelosti (BBCH 71 – 89) v dávke 0,25-0,375 kg/ha v množstve vody 600-1500 l/ha pri ochrannej dobe 14 dní. Maximálny počet aplikácií za sezónu je stanovený na jedno ošetrenie.

Ing. Stanislav Barok
ÚKSÚP – OOR
27.3.2023